

Nederland mag geen gidsland meer zijn als het gaat om het milieu. Desondanks is de orderportefeuille van de Nederlandse watertechnologiebedrijven goed gevuld. Volgens Bert Welkers van Aqua Nederland en Bart-Jan Brandt van de VLM leidt de invoering van de Kaderrichtlijn Water tot nieuwe investeringen.

Duurzaam ondernemen: krachtige mondiale trend

"Ook Nederland sluit uiteindelijk de waterkringloop"

*Tekst: Jac van Tuijn
Foto's: Michelle Muus*

De orderportefeuille van de Nederlandse watertechnologiebedrijven is behoorlijk gevuld en veel ondernemingen richten zich op innovatieve waterbehandelings technieken om goed voorbereid te zijn op nieuwe regelgeving. Daarbij draait het voornamelijk om de Europese Kaderrichtlijn Water. Ook de groeiende belangstelling voor duurzaam ondernemerschap houdt de watertechnologiebedrijven bezig. In het bijzonder de interesse voor het hergebruik van industriewater. Dat zijn de meest markante onderwerpen die naar voren komen uit het interview dat de redactie van WaterForum Magazine had met voorzitters Bert Welkers van Aqua Nederland en Bart-Jan Brandt van de VLM.

Financiële markten

Aqua Nederland is de brancheorganisatie voor watertechnologiebedrijven en de VLM voor

milieutechnologiebedrijven. Beide organisaties vertegenwoordigen samen zo'n 170 bedrijven. "De toestanden op de financiële markten zullen misschien wel tot een terugval leiden, maar de invoering van de Kaderrichtlijn Water gaat toch door", vertelt VLM-voorzitter Bart-Jan Brandt.

Brandt weet als geen ander dat voornamelijk regelgeving de milieumarkt bepaalt. In het geval van de Europese Kaderrichtlijn Water gaat het om nieuwe maatregelen gericht op vergaande zuivering van afvalwater, zodat het oppervlaktewater waarop het gezuiverde afvalwater wordt geloosd, schoner wordt. Over een verdergaande zuivering als gevolg van de Europese richtlijn spreekt menigeen al jaren, maar in 2009 wordt eindelijk duidelijk om welke zuiveringsinstallaties het precies gaat. "De watermarkt staat niet helemaal los van de economische ontwikkeling", aldus Brandt. "Maar het is vooral de regelgeving die onze markt domineert."

INTERVIEW

Voorzitter Bert Welkers van Aqua Nederland onderschrijft de uitspraken van zijn VLM-collega; voor zover het gaat om het zuiveren van afvalwater. "De orderportefeuille bij onze apparatenbouwers is goed gevuld. Misschien niet bij alle bouwers, maar over de hele linie hoor ik positieve geluiden." Minder goede geluiden signaleert hij bij de adviesbureaus. "Vorig jaar hadden die nog heel veel werk. Nu hoor ik dat het terugloopt." Welkers kan er geen verklaring voor geven. "Het kan om een normale terugval gaan, omdat vorig jaar wel heel erg veel advieswerk is uitgevoerd. Het kan ook een voorbode zijn van slechtere tijden." Dat laatste zou hem bevreemden. Want ook Welkers ziet dat er juist vanwege de invoering van de Kaderrichtlijn Water nog veel onderzoek moet plaatsvinden.

Nieuwe generatie drinkwatertechnologie

Welkers wijst erop dat er vanuit de Kaderrichtlijn Water nu meer aandacht komt voor hormoonverstorende stoffen en medicijnresten. "Je ziet een lange lijst van stoffen die milieuproblemen veroorzaken. Via het afvalwater komen die in het oppervlaktewater en vormen op zich weer een probleem voor de drinkwaterbedrijven die hiervan schoon drinkwater moeten maken. Dit vraagstuk is op te lossen door de stoffen af te breken of te verwijderen, maar daar moeten we eerst de behandelingstechnieken nog voor verbeteren," aldus de voorzitter van Aqua Nederland. "Je ziet in onze sector dan ook veel innovatieve bedrijven, met onder meer nieuwe generatie UV- en ozonfilters."

Welkers merkt eveneens op dat Nederland mogelijk niet

Drie beurzen technologie

Dit jaar zijn de Nederlandse watertechnologiebedrijven met hun nieuwste aanbod te zien op drie belangrijke vakbeurzen. De eerste is Aqua Nederland in Gorinchem van 18 tot en met 20 maart. Daar staan alleen Nederlandse exposanten. In mei vindt de grootste milieuvakbeurs ter wereld plaats; de IFAT in München, Duitsland. Op dit evenement staan ook veel exposanten uit de watersector. Verder is er van 30 september tot en met 3 oktober de Aquatech 2008 in Amsterdam: de grootste internationale vakbeurs in de wereld en helemaal gericht op watertechnologie.

Meer informatie brancheorganisaties:

www.aquanederland.nl en www.vlm.fme.nl

Meer informatie vakbeurzen:

www.aquanederlandvakbeurs.nl,

www.amsterdam.aquatechtrade.nl en

www.ifat.de

Voorzitter Bert Welkers van Aqua Nederland: "De orderportefeuille bij onze apparatenbouwers is goed gevuld."

meer voorop loopt met milieubeleid, maar wel met de drinkwaterkwaliteit. Hij ziet graag dat we die voorsprong behouden. "Daarvoor is het echter belangrijk dat we innoveren."

Nullozing

Brandt praat tijdens het interview namens de VLM-leden die specifiek in de watersector zitten en zich vooral bezig houden met afvalwater. Welkers legt de nadruk wat meer op drinkwater omdat in de industrie, waar zijn leden vooral actief zijn, veel aandacht is voor een hoogwaardige waterkwaliteit. Beiden vinden elkaar op twee onderwerpen: duurzaam ondernemen en kringloopsluiting. Twee onderwerpen die ook nog eens in elkaars verlengde liggen.

"In de industrie wordt steeds vaker gesproken over 'zero discharge', nullozing", zegt Welkers. "In Nederland zie je dat er zoveel water voorhanden is, dat er uiteindelijk niet voor wordt gekozen. Het innemen van drinkwater en het lozen van het gezuiverde afvalwater is bij ons nog net iets makkelijker. Toch gaat het er zeker komen, ook in Nederland", zo luidt de stellige overtuiging van Welkers. Niet vanwege milieueisen van de overheid maar via het bedrijfsleven zelf: door het duurzaamheidsprincipe dat dicteert zo min mogelijk grondstoffen te gebruiken.

Welkers ziet een heel krachtige mondiale ontwikkeling. "De gevoeligheid hiervoor van in het bijzonder merkfabrikanten neemt toe. Onder meer autoproducenten en brouwerijen worden allemaal zero-discharge", aldus Welkers.

Duurzaam inkopen

Brandt valt Welkers bij. Ook hij ziet de doorwerking van het duurzaam ondernemen: zuinig omgaan met energie, minder CO₂-uitstoot, en in dat rijtje past ook water. Als voorbeeld noemt Brandt dat hij onlangs bij een bijeenkomst was over duurzaam inkopen door de overheid. "Tot voor kort ging duurzaam inkopen alleen over papier en pennetjes. Intussen zit ik met ambtenaren aan tafel die praten over het duurzaam bouwen van waterzuiveringen. Dan komt de vraag op tafel welke materialen we gebruiken en hoeveel energie nodig is om het beton van zuiveringen af te breken. Dat zijn criteria waar voorheen nauwelijks over werd nagedacht."

Volgens Brandt is deze trend onontkoombaar en gaat deze de ontwikkeling van nieuwe watertechnologie sterk beïnvloeden. Brandt en Welkers denken dat Nederland dankzij de ruime watervoorraad nog in een luxe positie zit,

Overheid gaat duurzaam inkopen

De overheid heeft werkgroepen opgericht die voor tachtig productengroepen duurzaamheidscriteria uitwerken. Het doel is dat in 2010 het Rijk deze producten volledig duurzaam inkoopt, later gevolgd door de lagere overheden waaronder de waterschappen. De criteria gelden niet voor het bedrijfsleven, maar het dwingt de leveranciers van die productengroepen wel tot ontwikkeling van nieuwe minder milieubelastende producten. Deze producten zijn dan beschikbaar voor bedrijven die duurzaam willen ondernemen. Een van de werkgroepen richt zich specifiek op de grond-, weg- en waterbouw en kijkt daarbij ook naar een duurzaamheidscore voor rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Meer informatie:

www.senternovem.nl/duurzaaminkopen

waardoor de mondiale trend niet zo sterk doorklinkt. Toch denken zij dat, als reactie op het nieuwe denken van de consument over de natuur, de productmarketing overall leidt tot waterkringsluiting binnen fabrieken, en uiteindelijk dus ook in Nederland.

Technisch geen probleem

Waterkringsluiting is volgens beiden technisch geen enkel probleem. "Er is geen standaardoplossing", aldus Welkers. "Ieder productieproces is verschillend en vraagt om een andere oplossing. Bovendien kan het zijn dat er een forse toename van het energieverbruik tegenover staat en dan is de kringloopsluiting niet verstandig."

Brandt signaleert dat zijn afnemers al kiezen voor nieuwe installaties die het afvalwater zover zuiveren dat de stap naar kringloopsluiting nog slechts heel klein is. "We zien de verkoop van losse zuiveringsinstallaties naar de achtergrond verschuiven. Het wordt voor de klant steeds meer een samenspel van de waterbehandeling en het hele bedrijfsproces", aldus Brandt.

Het is volgens hem een heel andere manier van denken, waarbij het niet langer gaat om het bestellen van een apparaat. "In opkomst zijn modulesystemen die van onze bedrijven worden gehuurd. Er is een probleem en bij onze leden wordt vervolgens snel een container met een behandelingsinstallatie gehuurd. Is het probleem voorbij, dan komt de container weer terug." Ofwel: snel reageren, dát kenmerkt momenteel volgens Brandt de watermarkt.

Niet zonder de buitenlandse markt

Brandt en Welkers vinden dat de Nederlandse watermarkt goed is uitgekristalliseerd: veel kleine bedrijven die componenten leveren en een enkel gespecialiseerde systeembouwer. "Wij zijn een componenten land", vindt Welkers. "De enkele systeembouwers die we hebben, werken vooral voor de lokale markt. We beschikken echter niet over

bouwers van grote internationale allure."

Dat gemis remt volgens Welkers de innovatie in Nederland. "We hebben bijvoorbeeld geweldige membranen. We moeten echter naar het Franse Veolia en het Duitse Siemens om ze geïntegreerd te krijgen in de waterbehandelingsapparatuur."

Totaaloplossing

Volgens Brandt vragen buitenlandse klanten vaak naar een totaaloplossing voor hun waterprobleem. "Om aan dat verzoek te voldoen, is een compleet behandelingsconcept inclusief het beheer cruciaal. Daarmee zijn de grote buitenlandse aanbieders ons dus voor. Het is zaak dat de Nederlandse watertechnologiesector zich toelegt op bepaalde marktniches en voortdurend innoveert. Dankzij die vernieuwingen blijven we interessant voor grote marktpartijen", zo redeneert Brandt. De Nederlandse watermarkt is niet compleet zonder een forse export, concluderen beide voorzitters tot slot.

"De toestanden op de financiële markten zullen misschien wel tot een terugval leiden, maar de invoering van de Kaderrichtlijn Water gaat toch door", zegt VLM-voorzitter Bart-Jan Brandt.

Invoering Kaderrichtlijn Water

Eind dit jaar moeten de waterschappen hun stroomgebiedbeheersplannen klaar hebben voor de Eems, Rijn, Maas en Schelde. Deze plannen geven aan hoe schoon het oppervlaktewater (bijna 10.000 waterlichamen) in 2015 moet zijn. De plannen moeten ook bepalen met welke maatregelen de waterschappen denken die waterkwaliteit, per waterlichaam, te kunnen realiseren. In 2009 worden de plannen naar de Europese Unie gestuurd en gaat deze erop toezien dat de uiteindelijke maatregelen ook allemaal daadwerkelijk in 2015 zijn uitgevoerd.

De richtlijn geeft de mogelijkheid om maatregelen zes jaar uit te stellen, zodat de gewenste waterkwaliteitspas in 2021 wordt bereikt.

Meer informatie: www.kaderrichtlijnwater.nl